

RAPPPORT

Mer än 40.000 jobb påverkas

Miljöpartiet, kärnkraften och basindustrin i Gävleborg

2010-09-15

Nytt besked från Miljöpartiet - stäng en reaktor under nästa mandatperiod

Miljöpartiet vill egentligen avskaffa kärnkraften omedelbart. Vänsterpartierna har gemensamt kommit överens om att kärnkraften ska läggas ned, men med hänsyn tagen till sysselsättning och välfärd och ”i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering”. En prövning ska göras varje mandatperiod om det är möjligt att stänga ner reaktorer. Vänsterpartierna har också kommit överens om att återinföra förbudet att bygga nya kärnkraftsreaktorer när de gamla stängs av åldersskäl (ett förbud som Alliansregeringen nyligen avskaffat).

Måndagen den 23 augusti, i Sveriges Radios partiledarintervju, gav Peter Eriksson besked om Miljöpartiets syn på kärnkraften för den kommande mandatperioden. MP anser att vänsterpartierna, om de kommer till makten, ska stänga av minst ett kärnkraftverk under nästa mandatperiod. MP vill helst inte heller öka effektiviteten i befintliga kärnkraftsreaktorer och är tveksamma till att godkänna de uppgraderingar av befintliga reaktorer som är planerade för de kommande åren.

Därför behövs kärnkraften

De svenska kärnkraftsreaktorerna står de kommande åren för nära hälften av Sveriges elproduktion. Men från början på 2020-talet kommer kärnkraftverken att börja stängas ned av åldersskäl. Under en kort tidsperiod på ca 15 år kommer all svensk elproduktion från kärnkraft att försvinna.

Det finns därför ett tankefel i Vänsterpartiernas uppgörelse om kärnkraften. Det går inte att lägga ner kärnkraften ”med hänsyn tagen till sysselsättning och välfärd”. Kärnkraften kommer att lägga ner sig själv och reaktorerna pensioneras inom en snar framtid. Det kommer inte att gå att vänta tills andra alternativ kan ersätta kärnkraften. Nedlagd kärnkraft kommer därför att få negativa effekter på just jobben och välfärden. Därför måste de gamla reaktorerna när de har tjänat ut få ersättas med nya.

Kärnkraften livsviktig för den energiintensiva industrin

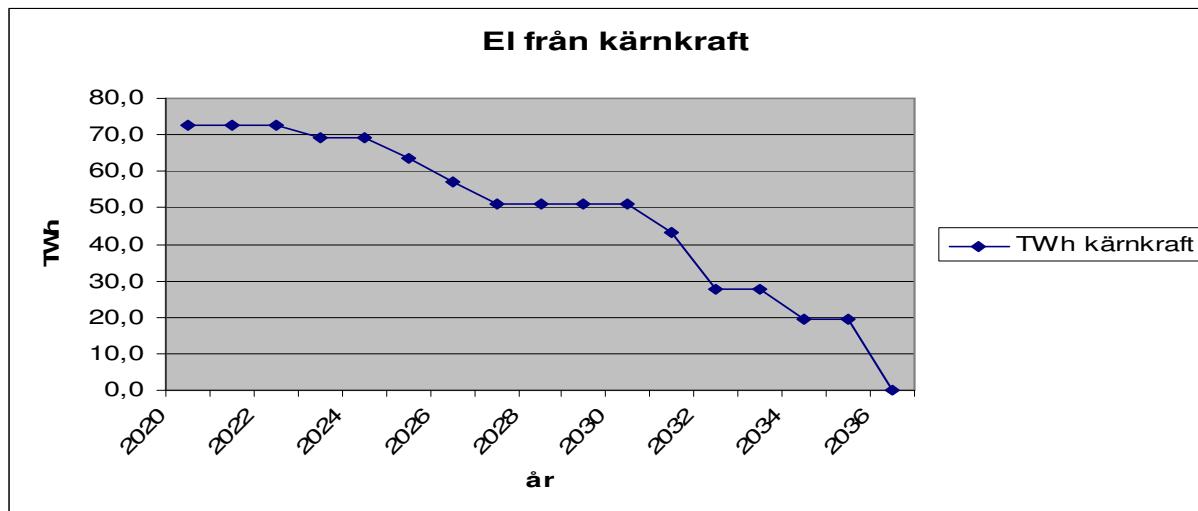
Sverige har en stor energiintensiv industri. Det är också en bransch där den internationella konkurrensen är knivskarp. Det går inte att kompensera för ökade kostnader genom att ta ut ett högre pris. Istället blir konsekvenserna av kostnadsökningar nedskärningar och nedlagd produktion.

2008 använde hela den svenska industrin ca 55 TWh el. Massa- och pappersindustrin stod för 41 procent av industrins totala elanvändning. Andra stora elanvändare är kemisk industri, verkstadsindustrin och järn- och stålindustrin. Tillsammans svarade dessa fyra branscher för 80 % av industrins totala elanvändning.

Den svenska kärnkraften ger runt 65 TWh el per år, när alla reaktorerna är i drift. Pågående uppgraderingar av reaktorerna gör att våra de runt år 2020 väntas ge ca 72 TWh el under ett år. Det är alltså denna mängd el som försvinner när reaktorerna pensioneras. Om gamla

reaktorer inte ersätts med nya och den svenska kärnkraften under en kort tidsperiod läggs ner försvinner alltså i ett slag *all* den el som industrin behöver och mer därtill. Det visar hur otroligt viktigt det är för den svenska energiintensiva industrins konkurrenskraft och framtid att våra nuvarande kärnkraftsreaktorer får ersättas med nya.

Mängden el från befintlig kärnkraft vid en livslängd på 50 år på våra reaktorer

Förnybar energi ska byggas ut - men det räcker inte

Vindkraften står idag för knappt två procent av den svenska elproduktionen. Den ska fortsätta att byggas ut och tillsammans med biobränslen bli ett allt viktigare inslag i den svenska energimixen. Men dessa kommer inte att kunna fylla det enorma tomrum i elproduktionen som uppstår vid nedlagd kärnkraft. Vindkraftselen produceras också bara när det blåser och är därför volatil. Ska Sverige fortsätta att ha en energiintensiv industri, som skapar välstånd och jobb, och samtidigt ytterligare kunna minska våra utsläpp av växthusgaser, då behöver kärnkraften ingå i vår energimix även framöver.

Det här betyder MP:s besked om nedlagd reaktor

Enligt Energimyndigheten väntas Sverige producera ett överskott på el de kommande åren. Miljöpartiet tar det som inteckning för att en kärnkraftsreaktor kan stängas nästa mandatperiod. Men överskottet kommer endast att finnas om de planerade uppgraderingarna av befintliga reaktorer genomförs, och dessa är MP emot. Dessutom kommer överskottet hastigt att raderas ut när reaktorer börjar läggas ned.

En nedlagd reaktor under nästa mandatperiod skulle leda till högre elpriser, större prisvariation och fler pristoppar i elpriset. Minskat utbud på fossilfri elproduktion ökar priserna. Det svenska elöverskottet försvinner och svensk elproduktion blir mer sårbar. Det gör att det på marginalen blir svårare för den konkurrensutsatta energiintensiva industrin att ha kvar produktion i Sverige. Utsläppen av koldioxid riskerar också att öka. Vid hög efterfrågan tvingas Sverige importera mer fossilbaserad el.

Den gångna kalla vintern och skyhöga elpriser bekräftar detta scenario och gav en tydlig fingervisning om vad som väntar med Miljöpartiets energipolitik. Avstängda reaktorer gjorde Sverige betydligt mer känsligt för det kalla och vindstilla vädret, då efterfrågan på el var hög och produktionen av vindkraftsel låg. Som en konsekvens fick vi ett högt elpris och många kraftiga pristoppar.

Det här betyder Vänsterpartiernas politik på längre sikt

Konsultbolaget Pöyry har på uppdrag av Svensk Näringsliv analyserat vad vänsterpartiernas respektive Alliansens energipolitik skulle innebära för de svenska elpriserna till år 2030. I scenariot med vänsterpartiernas politik har 55 % av kärnkraftskapaciteten lagts ner och inga nya reaktorer har byggts, medan det med Alliansens energipolitik har lagts ner en reaktor som har ersatts med en ny.

Resultatet är slående. Elpriserna blir drygt 20 % högre och utsläppen av koldioxid fyra miljoner ton högre med vänsterpartiernas energipolitik. En sådan prisökning riskerar bli dödsstöten för den svenska energiintensiva industrin. Nedlagd industri i Sverige ger ur ett globalt perspektiv inte heller lägre koldioxidutsläpp. De globala utsläppen ökar istället sannolikt när produktionen flyttar till länder med mindre klimatvänlig elproduktion. Vänsterpartiernas politik är alltså dålig både för klimatet och för de svenska jobben.

Det här betyder vänsterpartiernas politik för Gävleborg

De energiintensiva företagen sysselsätter runt 100 000 personer i Sverige. Det är ännu fler som indirekt får sysselsättning tack vare basindustrin. Runt de stora företagen finns ofta ett nätverk med mindre företag för transporter, varor och servicetjänster, som skapar arbetstillfällen. Enligt basindustriernas branschorganisationer är det ca 375 000 personer i Sverige som direkt eller indirekt är beroende av basindustrin för sin sysselsättning. Basindustrin finns också ofta på orter där det finns få andra arbetsgivare. Tvingas företaget lägga ner sin verksamhet drabbas hela bygden hårt. Den svenska basindustrin är också mycket viktig för det svenska välståndet och skatteintäkterna. Basindustrin genererar runt 30 procent av de svenska exportintäkterna.

För Gävleborg, där basindustrin utgör en betydande del skulle ett minskat el-utbud få stora konsekvenser. Basindustrin i Gävleborg använder sig idag av cirka 3 TWh (terawattimmar). År 2009 var det genomsnittliga elpriset ca 40 öre/KWh. Det innebär att 1 TWh el kostade 400 miljoner kronor. För Gävleborgs basindustri innebär det energikostnader på runt 1,2 miljarder kronor. När det handlar om så stora summor får det självfallet också konsekvenser på sysselsättningen.

I Gävleborg är cirka 10 300 personer anställda i basindustrin och basindustrin står för ungefär hälften av industrijobben i Gävleborgs län. Räknar man även in de personer som indirekt får sin sysselsättning genom basindustrin rör det sig om cirka 41 300 personer.

Miljöpartiets politik hotar därför jobben och livskraften i Gävleborgs län. Nedlagd basindustri skulle vara ett mycket hårt slag mot länet. Riksdagsvalet är därför ett ödesval för jobben och framtiden i Gävleborg. Ska vi ha en politik som ger högre elpriser, större koldioxidutsläpp och nedlagd basindustri? Eller en livskraftig industri som har konkurrenskraftiga villkor? Den 19e september är det du som väljer.